

به نام خدا

نقش فناوری در مدیریت آموزش و پرورش

مolfan :

سید نواب ساداتی

محبوبه بخشی پور

انتشارات بامن

(با همکاری سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه : ساداتی، سید نواب، ۱۳۶۷.
عنوان و نام پدیدآور: نقش فناوری در مدیریت آموزش و پرورش / مولفان سید نواب ساداتی، محبوبه
بخشی پور.
مشخصات نشر: بامن، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۹۰ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۰۰-۴۶-۷
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص ۹۰-۷۹.
موضوع: فناوری - مدیریت - آموزش و پرورش
شناسه افزوده: بخشی پور، محبوبه، ۱۳۶۳
رده بندی کنگره: GN۴۷۰
رده بندی دیویی: ۳۰۶/۵۰۳
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۶۴۷۰۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: نقش فناوری در مدیریت آموزش و پرورش
مولفان: سید نواب ساداتی - محبوبه بخشی پور
ناشر: انتشارات بامن
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲
چاپ: زبرجد
قیمت: ۸۱۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۰۰-۴۶-۷
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

۷.....	فصل اول.....
۷.....	کلیات.....
۷.....	مقدمه.....
۱۴.....	بیان موضوع.....
۱۶.....	ضرورت و اهمیت موضوع.....
۱۷.....	اهداف آموزش و پرورش.....
۱۷.....	تعریف اصطلاحات.....
۱۷.....	تعریف چندرسانه ای:.....
۱۸.....	نگرش به درس:.....
۱۸.....	انگیزش پیشرفت:.....
۱۸.....	عملکرد تحصیلی:.....
۱۸.....	تعریف عملیاتی:.....
۲۱.....	فصل دوم.....
۲۱.....	مبانی نظری.....
۲۱.....	مفهوم چندرسانه‌ای:.....
۲۱.....	تعریف چندرسانه‌ای.....
۲۴.....	رسانه ها و موقعیتهای یاددهی - یادگیری.....
۲۶.....	شیوههای استفاده از چندرسانه‌ای در آموزش:.....
۲۶.....	روش های طراحی چندرسانه ایهای آموزشی:.....
۲۷.....	عواملی که در انتخاب رسانهها موثرند:.....
۳۱.....	تقسیم بندی مواد و وسایل آموزشی:.....
۳۲.....	روش کلی استفاده از مواد و وسایل آموزشی:.....
۳۴.....	اصول چندرسانه ای:.....

۳۵	اهمیت و دلایل استفاده از چندرسانه ای:
۳۶	مزایای چندرسانه ای:
۳۸	محدودیت های چندرسانه ای:
۳۸	نگرش به درس:
۳۸	تعریف نگرش به درس:
۴۲	ویژگی ها و ابعاد نگرش:
۴۳	انواع نگرش ها:
۴۳	عوامل تکوین نگرشها:
۴۵	رهنمودهایی برای تغییر نگرش:
۴۶	شکل گیری نگرشها:
۴۷	نگرشها و آموزش و پرورش:
۴۸	انگیزش پیشرفت:
۴۸	تعریف انگیزش پیشرفت
۵۳	موضوعات بنیادی در مطالعه ی انگیزش:
۵۵	نظریه های انگیزش
۵۵	انگیزش در نظریه ی فرهنگی - اجتماعی:
۵۵	نظریه ی غریزه
۵۶	نظریه ی اراده
۵۶	نظریه ی سائق
۵۶	نظریه ی مشوق:
۵۷	نظریه های یادگیری
۵۷	نظریه های انگیزشی رشد و تسلط:
۵۸	رویکردهای مختلف انگیزشی
۶۰	مبانی نظری عملکرد تحصیلی
۶۰	-پیشرفت تحصیلی:

- عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی: ۶۱
- تغییرات پیشرفت تحصیلی ۶۸
- بررسی رابطه‌ی جایگاه مهارت و عملکرد تحصیلی: ۶۹
- دیدگاه بلوم در مورد یادگیری و عملکرد تحصیلی: ۶۹
- پیشینه‌ی تحقیقات در خارج از کشور: ۷۰
- تحقیقات انجام شده‌ی داخلی ۷۶
- جمع بندی: ۸۰
- منابع فارسی: ۱۱۱
- منابع لاتین: ۱۱۸

فصل اول

کلیات

مقدمه

آموزش به عنوان یکی از راه‌های انتقال مفاهیم، دستاوردهای جدید علوم و نتایج تلاش‌های علمی، توانسته گامی والا در راستای یادگیری و ارتقای عملکرد فراگیران در جامعه‌ی علمی داشته باشد. با پیشرفت‌هایی که امروزه در روش‌های آموزشی به وجود آمده، این روش‌ها بسیار به هم نزدیک شده‌اند و آنچه در این باره بیشتر مورد توجه و بحث قرار می‌گیرد، نقش رسانه‌های آموزشی در پیشرفت سیر آموزش است. با توجه به اینکه اهداف و خط‌مش‌های آموزش به شیوه‌ی چندرسانه‌ای توسط بعضی دانشگاه‌ها تدوین و ارائه شده است، لذا دستیابی به این اهداف و اندازه‌گیری میزان موفقیت این برنامه‌های آموزشی بسیار ضروری است (طالب‌زاده، ۱۳۸۶).

در این راستا، آموزش به شیوه‌ی چندرسانه‌ای در دهه‌های اخیر پیشرفت فزاینده‌ای را در آموزش ایجاد کرده است و باعث شد که امروزه آموزش چندرسانه‌ای در جوامع صنعتی با کمک انقلاب الکترونیکی پیشرفت بسیار نماید، همچنین اختراع رایانه و رشد فزاینده‌ی آن موجب جلب توجه مسؤولان و برنامه‌ریزان آموزشی گردیده است. در کشورهای غربی آموزش چندرسانه‌ای گسترش فزاینده‌ای یافته و به عنوان یک سبک آموزشی پذیرفته شده است، ضمن اینکه مشکلات زندگی امروزی و فشارهای ناشی از ازدیاد جمعیت انسان‌ها را به سوی این نوع از آموزش‌ها سوق داده است. از این رو آموزش و یادگیری به شیوه‌ی چندرسانه‌ای برای بسیاری از دانشگاه‌ها به یک موضوع اصلی قابل بحث تبدیل شده است. بنابراین پرداختن به مقوله‌ی آموزش چندرسانه‌ای به درآمده صورت یک ضرورت و تاخیر در پرداختن به این ضرورت زیان‌آور خواهد بود بر همین اساس فناوری آموزشی و همراه ساختن آن با آموزش چندرسانه‌ای، زمینه‌ای را فراهم ساخته که بسیاری از آرمان‌های آموزشی اعم از نگرش مثبت یادگیرندگان به درس و رشته‌ی تحصیلی همچنین یادگیری مستقل، آموزش یادگیری مشارکتی و ارزیابی و ارائه‌ی سریع بازخورد از آموخته‌ها، قابل تحقق‌تر جلوه می‌کند (احمدی، ۱۳۸۲).

" در امر تعلیم و تربیت، آموزشی موثر است که: اولاً منجر به یادگیری شود و ثانياً این یادگیری پایدار باشد. تحقق این دو، مستلزم استفاده از حواس پنج گانه فراگیر و بهره گیری از تجارب مستقیم و دست اول می باشد. تجربه نشان داده است حس‌های مختلف در یادگیری انسان نقش مساوی و یکسان ندارند. اگر چه در منابع گوناگون، ارقام متفاوتی در این زمینه ذکر شده، اما در تمامی آن‌ها، بیشترین سهم به حس بینایی داده شده است" (احدیان، ۱۳۸۲، ص ۳۴). "در آموزش و پرورش بالا بردن کیفیت یادگیری و تدریس همواره از مسائل پراهمیت بوده است."

"پیدایش فناوری رایانه، بر استقبال از چندرسانه‌ای در قالب نرم‌افزارهای رایانه‌ای تاثیر چشمگیری دارد و به جرات می‌توان گفت شیوع استفاده از چندرسانه‌ای در فعالیت‌های گوناگون به ویژه آموزش، مدیون قابلیت‌ها و توانایی برجسته‌ی فناوری رایانه است" (رضوی، ۱۳۸۶، ص ۲۷۶).

از دیرباز، تعلیم و تربیت از موارد مهم و مطلوب جوامع گوناگون به حساب می‌آمده و نظام‌های آموزشی به دنبال یافتن راه‌هایی برای بهبود شیوه‌های آموزش دروس مختلف بوده‌اند. شیوه‌های سنتی تدریس هزاران سال به طور تقریباً یکسان به کار رفته‌اند، اما در دنیای کنونی رویکردهای جدیدی برای آموزش و یادگیری مورد توجه قرار گرفته است. محققان همواره در پی یافتن برای پر کردن خلل‌های یادگیری، رفع مشکلات و کمبودهای ناشی از نقص در فرایند تدریس و یادگیری بوده‌اند. آن‌ها راه‌هایی را جست‌وجو می‌کنند که روش‌های تکراری و خسته‌کننده را به تجربیات یادگیری تعامل و لذت بخش برای دانش‌آموزان تغییر دهند. به دلیل نفوذ روزافزون فناوری‌های نوین و نیز تفاوت‌های اجتماعی و فرهنگی نسل‌های جدید، نظام‌های آموزشی جهان شاهد تغییرات چشمگیری در خصوص سرفصل‌ها و به ویژه روش‌های آموزشی بوده‌اند. از سوی دیگر، صاحب نظران حوزه‌ی علوم تربیتی و روانشناسی آموزشی، نظریه‌ها و روش‌های جدیدی ارائه داده‌اند تا راهگشای چالش‌ها و مشکلات آموزشی و تربیتی باشند. از جمله این شیوه‌ها به کارگیری فناوری در آموزش است (صالحی زاده و اسدی، ۱۳۹۲).

اهمیت و تاثیر نگرش‌ها و باورهای دانش‌آموزان را بر کارکرد تحصیلی آنان نمی‌توان نادیده گرفت. آموزش فرایندی است که خانواده، دانش‌آموز و مراکز آموزشی را به یکدیگر مرتبط

می‌سازد. لذا یادگیری دانش آموزان به شدت تحت تاثیر شرایط، انگاره‌ها و نگرش‌هایی است که هر یک از این ارکان آموزشی، فراهم می‌سازد (به نقل از توفان، ۱۳۸۹).

پدیده‌ی انگیزش غالباً به علل رفتار و اینکه چرا انسان در مواقع مختلف دست به رفتارهای متفاوت می‌زند، پاسخ می‌دهد. برخی نظریه‌ها در زمینه‌ی انگیزش به شرح زیر می‌باشند:

- انگیزش در برگیرنده‌ی مباحثی است که بیان می‌کند منشاء رفتار چیست؟ چگونه ادامه می‌یابد، منحرف می‌شود، منع می‌گردد و چه کنش فاعلی در آن هنگام در موجود زنده روی می‌دهد.

- پژوهش‌های انگیزشی به بررسی کیفی اثر یادگیری‌های گذشته و ادراک فرد همراه با دیگر عواملی که بر رفتار انسان در یک موقعیت خاص، جهت، قوت و ثبات می‌بخشد، محدود می‌گردد (اتکینسون^۱، ۱۹۷۵، به نقل از خدیوی و مفاخری، ۱۳۹۰).

پیشرفت تحصیلی نیز، هدف بزرگ هر جوینده‌ی علم است و مؤسسات علمی تمام بسترها و امکانات را آماده می‌کنند تا با بهره‌گیری از نیروی انسانی، ابزارها، روش‌ها و نیز تقویت انگیزش‌های فردی، پیشرفت و ارتقای تحصیلی را محقق می‌سازد (تقی‌زاده، ۱۳۸۷).

بیان موضوع

یکی از مولفه‌های اصلی این تحقیق کاربرد چندرسانه‌ای^۲ است. استفاده از چندرسانه‌ای‌ها در امر تدریس و یادگیری دیر زمانی است که توسط اساتید و معلمان مورد توجه است. استفاده‌ی مناسب از چندرسانه‌ای‌ها و تلفیق آن با رویکرد نوین آموزشی می‌تواند بسیاری از تواناییهای یادگیرندگان را پرورش دهند. تجربه‌ی کاربرد آموزش‌های چندرسانه‌ای نشان می‌دهد اینگونه آموزش که بیشتر از یک حس‌های چند گانه را در یادگیری فراگیران، زمانی که هم می‌بینند و هم می‌شنوند و هم در یادگیری شرکت فعال دارند به مرز ۷۵ درصد می‌رسد که خیلی بیشتر از میزان یادگیری در شیوه‌هایی است که تنها یکی از حواس را درگیر می‌کند.

نگرش از یک سو با آموخته‌ها و تجارب پیشین و از سوی دیگر با برداشت‌های ذهنی ما در مورد موضوع نگرش مرتبط است و در هر صورت، واکنش مثبت و منفی ما را به اشیاء، موقعیت‌ها، سازمان‌ها، مفاهیم و افراد بر می‌انگیزد (کریمی، ۱۳۸۶).

1. Atkinson

2. Multimedia

با توجه به بعد عاطفی آموزش و پرورش و ایجاد نگرش مثبت در یادگیرندگان نسبت به فرایند یادگیری از سوی بسیاری از مراکز آموزش دنیا نادیده گرفته شده است. چرا که همواره ایجاد دانش و توانایی در فراگیران هدف بوده است. بدون اینکه توجه شود موقعیت‌های یادگیری را نمی‌توان مجزا در نظر گرفت و بدون شک می‌توان ادعان داشت نگرش و علاقه‌ی فراگیران نسبت به محیط یادگیری، موضوع آموزش، معلم و به طور کلی هر آنچه به فرایند یادگیری مربوط می‌شود و به طور مستقیم بر عملکرد یادگیرندگان تاثیر می‌گذارد.

انگیزش پیشرفت عبارت از میل افراد برای کسب موقعیت در فعالیت‌هایی است که موفقیت در آن به سعی و کوشش فردی از او بر می‌گردد. افراد دارای انگیزش سطح بالا برای حل مشکلات بسیار کوشا هستند و اگر در حل مشکلی شکست بخورند، از آن دست نمی‌کشند و به کوشش خود ادامه می‌دهند (سیف، ۱۳۸۷).

مسئله‌ی موفقیت یا عدم موفقیت در امر تحصیل از مهم‌ترین دغدغه‌های هر نظام آموزشی است. موفقیت و پیشرفت تحصیلی در هر جامعه نشان دهنده‌ی موفقیت نظام آموزشی در زمینه‌ی هدف‌یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است. بنابراین نظام آموزشی را زمانی می‌توان کارآمد و موفق دانست که پیشرفت تحصیلی دانشجویان آن در دوره‌های مختلف دارای بیشترین و بالاترین رقم باشد. از جمله مهم‌ترین نگرانی‌های استادان، مسئولان آموزشی دانشگاه و خانواده‌های دانشجویان، پیشرفت تحصیلی و جلوگیری از افت تحصیلی دانشجویان است (تمنایی و همکاران، ۱۳۹۰).

دلایل متناقضی در مورد تاثیر چندرسانه‌ای‌ها بر یادگیری و نگرش به درس در امر آموزش گزارش شده است تحقیقاتی از جمله گیشکی (۱۳۸۸) و باقری (۱۳۸۶) نشان داده‌اند زمانی که چندرسانه‌ای‌ها با رویکرد جدید آموزش و روش‌های فعال تدریس همراه باشد تاثیر چندرسانه‌ای‌ها بر یادگیری و نگرش بیشتر از زمانی است که آموزش تنها از طریق چندرسانه‌ای‌ها صورت می‌پذیرد. یکی از مولفه‌های اصلی این تحقیق چندرسانه‌ای است. بنابراین مسئله‌ی این پژوهش این است که آیا تاثیر آموزش به شیوه‌ی چندرسانه‌ای بر انگیزش پیشرفت و نگرش به درس و عملکرد تحصیلی موثر است؟